

Underlag till budget 2025 och långtidsplan 2026-2029

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd

**VARBERGS
KOMMUN**

Underlag till budget 2025 och långtidsplan 2026-2029

UNDERLAG TILL BUDGET 2025 OCH LÅNGTIDSPLAN 2026-2029	1
NÄMNDENS PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	2
NULÄGE I VERKSAMHETEN	2
UTBLICK	3
NÄMNDENS UPPDRAG OCH EKONOMISKA RAM	4
NÄMNDENS MÅL	6
ANALYS AV NÄMNDENS VERKSAMHETSMÄSSIGA OCH EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR	8
INVESTERINGSPLAN FÖR NÄMNDEN	11

Nämndens planeringsförutsättningar

Nuläge i verksamheten

Framtida gymnasieplatser i Varbergs kommun

Den nationella trenden pekar på en negativ tillväxt i gymnasieåldern under planperioden. Varbergs kommun avviker dock från utvecklingen och har fortsatt en positiv tillväxt i elevantal motsvarande 146 elever från 2025 till 2029. Tillväxttakten har skrivits ner utifrån befolkningsprognosen 2023 men pekar fortsatt på en tillväxttakt som måste tillgodose ökade gymnasieplatser.

Ökat behov av stöd

Stödbehoven ökar inom samtliga av nämndens utbildningsformer. Behov av särskilt stöd ökar och förväntas öka framförallt inom de gymnasiala- och eftergymnasiala utbildningarna under planperioden. Särskilt påtagligt är det inom gymnasieskolans introduktionsprogram (IM), specialpedagogiskt team, anpassade gymnasieskolan samt inom sfi-undervisning.

I samband med att kommunen växer ökar också antalet elever. Utöver befolkningsutvecklingen finns det även en ökad målgrupp av elever som behöver beredas plats i verksamheten. Inom den anpassade gymnasieskolan och introduktionsprogrammet ökar antalet elever stadigt varje läsår och den anpassade gymnasieskolan beräknas att under planperioden ha uppemot 50 inskrivna elever och introduktionsprogrammet 180 elever. Detta ställer krav på nämndens resursfördelning då varje inskriven elev har ett extra behov av särskilt stöd som genererar en högre kostnad än för motsvarande elever inom gymnasieverksamheten. I samband med att nämndens ersättning per elev inte tar hänsyn till ett ökat elevantal inom verksamheterna utifrån nuvarande ekonomiska demografimodell kan det bli konsekvenser på undervisningens kvalitet.

Kvalitet

Ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs i syfte att ständigt följa upp och förbättra nämndens verksamheter. Verksamheterna redovisar goda resultat i form av höga examensnivåer i jämförelse med riket inom både gymnasieskolan och yrkeshögskolan. Resultaten ligger inom flera områden högt i jämförelse med liknande kommuner och riket. Inom den kommunala vuxenutbildningen avslutar en hög andel med godkända betyg och många av arbetsmarknadsenhetens insatser leder till arbete eller studier. Trots att andelen gymnasieelever som tar examen inom 3 år är hög inom den kommunala gymnasieskolan, redovisar kommunen ett resultat som ligger under modellberäknat värde. Det innebär att andelen som tar examen inom tre år bör vara högre sett till kommunens socioekonomiska förutsättningar. Uppföljningar visar att upplevelsen av stress kopplat till skolarbetet är hög bland gymnasieskolans elever, framförallt bland flickor.

Vad gäller lärare med behörighet inom den kommunala gymnasieskolan ligger Varbergs kommun i nivå med riket. Kostnaden per elev inom den kommunala gymnasieskolan är låg i jämförelse med andra kommuner och riket. Få kommuner har en lägre kostnad per elev i jämförelse med Varbergs kommun.

SKR:s program för fullföljd utbildning

Nämnden och förvaltningen deltar i SKR:s program för fullföljd utbildning, kallat UP2. Syftet med deltagande i programmet är att bidra till förbättrade förutsättningar för att arbeta kunskapsbaserat och systematiskt med att förebygga studieavbrott och främja fullföljd utbildning. Under hösten 2023 togs en nulägesanalys fram som identifierade tre utvecklingsområden hos förvaltningen, närvaro, övergångar och studiestöd. Utvecklingsarbete har påbörjats inom samtliga områden.

Utblick

Regeländringar inom skolområdet

Den statliga styrningen av skolan påverkar i hög grad verksamheternas förutsättningar. Just nu genomförs flera regeländringar inom skolområdet. Bland annat kommer kursbetyg att ersättas av ämnesbetyg den 1 juli 2025 i gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå. Ämnesbetygsreformen utgör en stor reform som kräver att resurser avsätts för implementerings- och kompetensutvecklingsinsatser. Därutöver sker flera andra regeländringar som gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och komvux behöver avsätta resurser för att kunna implementera. Nedan anges ett urval av regeländringar som får effekt på nämndens verksamheter.

- Elever i skyddat boende får rätt till utbildning i vistelsekommunen (1 april 2024)
- Tydligare regler om tilläggsbelopp (1 juli 2024)
- Stärkt tillgång till ändamålsenliga läromedel (1 juli 2024)
- Nationellt professionsprogram för rektorer och lärare (1 januari 2025)
- Dimensionering av gymnasial utbildning för bättre kompetensförsörjning (1 juli 2025)
- Ändringar i examensmål och programmål samt nya programstrukturer för de nationella programmen (1 juli 2025)
- Stärkt rätt till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk (1 juli 2025)

Det är viktigt att verksamheterna ges förutsättningar för en god implementering av den statliga styrningen och att kärnuppdraget prioriteras i förhållande till övrigt utvecklingsarbete.

Arbetsmarknadens utveckling

Svensk ekonomi är i en lågkonjunktur. Arbetslösheten ökar och sysselsättningen minskar. Läget på arbetsmarknaden väntas försämrats ytterligare under 2024. Även 2025 väntas efterfrågan på arbetskraft vara förhållandevis låg. Arbetslösheten i Varberg ligger fortsatt på en låg nivå i jämförelse med riket, även om den gått upp något i jämförelse med föregående år. En viktig faktor för att hantera arbetslösheten är att säkerställa att arbetstagare har rätt utbildning och kompetenser för att möta arbetsmarknadens behov. Genom att investera i utbildning och kompetensutveckling kan arbets sökande anpassa sig till förändringar på arbetsmarknaden och öka sina chanser att få anställning. Att tillhandahålla utbildning som möter arbetsmarknadens behov av kompetens kommer vara ett viktigt fokus för nämndens verksamheter.

Kompetensförsörjning

I likhet med många andra verksamheter inom välfärdssektorn står utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden inför kommande kompetensförsörjningsutmaningar. Sannolikt blir det allt svårare att rekrytera önskad kompetens till nämndens verksamheter. Det kommer därav vara viktigt att arbeta för att attrahera, behålla och kompetensutveckla befintlig personal. I dagsläget finns det utmaningar kopplat till att rekrytera behöriga lärare i framförallt matematik, naturvetenskap, teknik och moderna språk samt yrkeslärare.

Omvärldens påverkan på kostnader

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden påverkas av läget i omvärlden. Den ökade inflationen och stigande räntekostnader som syntes under 2024 pekar på en avtagande effekt, detta kombinerat med en allt svagare svensk krona får fortsatt direkta och indirekta konsekvenser inom nämndens område. Trenden för budget- och planperioden pekar på att ökningen ligger kvar på nuvarande nivå. Det innebär att ersättningen från kommunfullmäktige avseende demografiska förändringar kommer att allokteras till ökade kostnader snarare än för att bibehålla befintlig ekonomisk tilldelning till undervisningen inom kärnverksamheten. Nämnden har tidigare lyft svårigheten i att hantera kostnader för måltidsverksamhet. Det är positivt att det pågår en översyn av kommunens modell för köp och sälj i syfte att åstadkomma en ändamålsenlig hantering av bland annat måltidskostnader.

Integration

Inför 2024 erhöll utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ansvaret för kommunens samlade integrationsarbete. Det utökade ansvaret innebär ett större ansvar för mottagandet av nyanlända. Under budget- och planperioden finns flera utmaningar kopplat till integrationsarbetet. En av utmaningarna är att antalet nyanlända sjunker mot tidigare år. Ett sjunkande mottagande innebär lägre intäkter och ett ökat fokus behöver då läggas på att se över de lokalkostnader som nämnden har kopplat till mottagandet.

En annan utmaning är beslut på EU- samt riksnivå om massflyktsdirektivet för 2025 och framåt, och om att skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet som uppfyller villkoren nu kan börja folkbokföra sig. Rätten att folkbokföra sig innebär att ansvaret för mottagandet övergår från Migrationsverket till kommunerna. Folkbokföringen innebär också att ukrainare kan ta del av Arbetsförmedlingens etableringsprogram. De som folkbokförs får även rätt till socialförsäkringsförmåner och ekonomiskt bistånd. Länsstyrelsen har fattat beslut om reviderade kommunal för 2024. Kommunstyrelsen för Varbergs kommun har ökat från 40 till 134 platser.

Nämndens uppdrag och ekonomiska ram

Nämndens grunduppdrag

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ansvarsområde omfattar skolformerna gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning samt det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar. Nämnden ansvarar även för yrkeshögskolan, för att i samarbete med andra lärosäten erbjuda högskole- och universitetsutbildningar och för verksamheten inom Alexandersoninstitutet. Därutöver ansvarar nämnden för arbetsbefrämjande åtgärder och integrationsfrågor.

Planeringsförutsättningar

Kommunstyrelsen beslutade 30 april om planeringsförutsättningar för budget 2025 och plan 2026-2029.

Ekonomiska ramar för åren 2025-2029

Drifts- och investeringsbudget, enligt Planeringsförutsättningar inför budget 2025	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Ingående budgetram	371 363	390 244	397 527	411 857	425 345	428 224
Löner, demografi och övriga kostnadsersättningar						
Inflationskomp. PKV	4 914	5 595	5 524	5 696	5 873	6 055
Kompensation servicenämnd	652	876	855	883	912	942
Löneökning uppdragstagare	427	196	191	198	204	211
Arvodesökning förtroendevalda politiker	29	31	32	32	33	34
Löneökningar	5 459					
Demografisk kompensation	6 203	4 704	11 354	10 797	111	-2 520
Omställningskrav						
Uppdrag omställning och anpassning av verksamheten	-2 046	-604				
Omställning 1% på ingående ram	-3 714	-3 902	-3 975	-4 119	-4 253	-4 282
Kapital- och driftkostnader						
Förändring kapitalkostnader	-374					
Kompensation internhyror	86	42				
Budgetproposition						
Förstärkning av SFI	205	345	350			
Politiska prioriteringar						
Anpassad gymnasieskola	2 000					
Bibehållen kvalitet SFI	1 000					
Introduktionsjobb och etableringsjobb	3 000					
Ökad valfrihet - skolmat	200					
Tekniska justeringar						
Omorganisation juridik	-130					
Justering Internränta	1 014					
Teknisk justering Ipads förtroendevalda	-44					
RAM ENL BUDGETBEREDNINGENS FÖRSLAG	390 244	397 527	411 857	425 345	428 224	428 664

Nämndens ram justeras årligen för pris- och löneutveckling samt för demografiska förändringar. Syftet med ramjusteringarna är att verksamheten ska kunna bedrivas med oförändrad kvalitet även vid pris- och befolkningsförändringar. Utöver de tekniska ramjusteringarna görs politiska prioriteringar utifrån kommunens finansiella mål och övriga planeringsunderlag. Politiska prioriteringar kan handla om förändrad kvalitet eller utbud men även om krav på nämnden om förändrade arbetssätt och effektivare verksamhet.

Demografiska förändringar

Nämndens ram har justerats för demografiska förändringar enligt den senaste befolkningsprognosen från mars 2024. Nämnden har kompenserats för den genomsnittliga ökningen av elever inom åldersgruppen 16-18 år. Inför 2025 uppgår volymförändringen till 4 704 tkr och visar på en fortsatt uppgång av gymnasieelever år 2025 och framåt om än i lägre takt än 2023 års befolkningsprognos.

Pris- och löneförändringar

Kommunen använder prisindex för kommunal verksamhet (PKV) från SKR för att ta hänsyn till förväntade prisökningar i budgeten där nämndens nettokostnader vid det senaste bokslutet används som underlag. Kompensationen för prisökningen är 3,2 procent och uppgår till 5 595 tkr 2025 och har tillförts nämndens ram.

Omställning och anpassning av verksamheten

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har i likhet med de andra nämnderna sedan budget 2021 haft i uppdrag att genomföra de koncernövergripande åtgärder för omställning och anpassning av verksamheten som beskrivs i den finansiella analysen. Genom planeringsförutsättningarna inför budget 2025 har de ekonomiska effekterna av åtgärderna fördelats på berörda nämnder. För utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden innebär uppdraget en omställning och anpassning av verksamheten på 604 tkr 2025. Utöver uppdraget tillkommer en omställning om en procent på ingående ram som uppgår till 3 902 tkr.

Nämndens mål

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden fattade den 19 juni 2023 beslut om mål och inriktning för perioden 2024-2027. Nämndsmålen tar sin utgångspunkt i kommunfullmäktiges strategiska målområden och prioriterade mål, förvaltningens systematiska kvalitetsarbete samt förvaltningens nuläges- och omvärldsanalys. Nämndens mål utgör en viktig strategisk vägledning inför beslut och prioriteringar under målperioden.

Utbildning och kunskap i fokus

Utbildning ger kunskap och skapar möjligheter för deltagande i arbetsliv och samhällsliv. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden erbjuder ett brett utbud av utbildningar som genomsyras av hög kvalitet och bidrar till hållbar utveckling. Undervisningen leder till hög måluppfyllelse och goda studieresultat samt möter varje enskild individs förutsättningar och behov. Utbudet av utbildningar är nära kopplat till arbetsmarknadens behov av kompetens och bidrar positivt till de kompetensförsörjningsutmaningar som samhället står inför.

Förutsättningar för arbete och god integration

Alla människor som kan ska ha möjlighet att delta i arbetslivet. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden underlättar individers möjligheter att ta sig in på arbetsmarknaden genom insatser som möter individuella behov och som är tydligt riktade mot arbete och studier. Nyanländas etablering underlättas genom tidiga insatser och det finns goda förutsättningar för yrkesväxling och utbildning för arbetslösa.

Välstånd och delaktighet för alla

Genom ett hälsofrämjande och förebyggande arbete stärks och bibehålls det fysiska, psykiska och sociala välbefinnandet. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens verksamheter upplevs som trygga och stödjande och det finns goda möjligheter till delaktighet och inflytande.

Verksamheterna bidrar till att utveckla demokratiska samhällsmedborgare och bedriver ett aktivt värdegrundsarbete. I syfte att stärka skyddsfaktorer och minska risken för utanförskap prioriteras det förebyggande arbetet.

Analys av nämndens verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningar

Framtida gymnasieplatser i Varbergs kommun

I takt med att Varberg växer ökar behovet av ändamålsenliga lokaler. Behov finns således av att investera i fler gymnasieplatser. Oavsett om investeringen sker i kommunala gymnasieplatser eller genom ersättning till fristående huvudmän kommer kostnaderna för den kommunala gymnasieskolan att öka under planperioden.

Befolkningsprognosen för Varbergs kommun har, inför budget 2025 och plan 2026-2029, kraftigt justerats ner mot tidigare års prognoser inom gymnasieskolans verksamheter. Den nationella trenden pekar på en negativ tillväxt i gymnasieåldern. Trots nerskrivningen av antalet elever i gymnasieålder så avviker Varbergs kommun från den nationella utvecklingen och har fortsatt en positiv tillväxt i elevantal motsvarande cirka 146 elever från 2025 till 2029. En tillväxttakt som måste tillgodoses genom ökade gymnasieplatser.

Volymökningarna har tidigare år omhändertagits inom befintliga lokaler främst genom att man ökat antalet elever i befintliga klasser. Det har tidigare varit önskvärt att inte öka lokalkostnaderna så att de upptar en större del av den totala budgetramen än idag då det riskerar att påverka personaltätheten och kvaliteten på undervisningen negativt.

Idag påverkar elevers rätt att välja gymnasieskola planeringsförutsättningarna och cirka 85 procent av eleverna i åldern 16-18 år i Varbergs kommun väljer den kommunala gymnasieskolan. Trenden är att andelen som söker den kommunala gymnasieskolan ökar mot tidigare år då andelen varit cirka 80 procent. Nämnden bedömer fortsatt att en utökning av gymnasieplatser behövs för att möta den demografiska utvecklingen. Oavsett om det är genom en ökning av kommunala gymnasieplatser, vilket är mer resurseffektivt över tid, eller genom ökad ersättning till fristående huvudmän. En utökning av antalet gymnasieplatser innebär en betydande investering och ökade lokalkostnader som ska finansieras.

Just nu pågår arbetet med förstudie för nya gymnasieplatser och den förväntas vara färdigställd under 2024. Ett beslut om en förstudie för utökade gymnasieplatser med en eventuell investering som följd kommer att innebära en ökad kostnad för nämnden de kommande åren. En kostnad som enligt nuvarande resursfördelningsmodell ska finansieras via den ersättning som nämnden erhåller för den demografiska compensationen.

De ökade kostnaderna kommer främst att ses genom ökade lokalkostnader och en större del av den demografiska ersättningen måste allokeras till lokalkostnaderna. Finansieringen av ökade lokalkostnader inom nämndens ram kommer att minska resurserna till undervisningen. Till undervisningen hör personal- och läromedelskostnader och lärartätheten kommer att minska till en nivå som inte är hållbar för att bedriva undervisning.

Med nuvarande resursfördelningsmodell i Varbergs kommuns är kostnaderna för undervisning per elev idag bland de lägsta i landet och resurseffektiviteten, som mäter resultaten i relation till resurserna, är bland de högsta i landet. En ökad lokalkostnad som finansieras av undervisningen kommer få effekten att lärartätheten minskar från en idag redan låg nivå till att Varberg kommuns personaltäthet och kostnader för gymnasieverksamheten kommer fortsatt vara bland de lägsta i landet med stor risk för försämrad kvalitet i undervisningen som följd. Utöver lärartätheten kommer även programutbudet att behöva ses över där program med få sökande inte kommer kunna starta. Samarbetet och samverkan med andra kommuner och näringslivet kommer att vara viktigt för att kunna lösa uppdraget framöver men kommer inte att vara lösningen på en ökad lokalkostnadsfinansiering.

Nämnden gör bedömningen att en utökning av antalet gymnasieplatser fortsatt behövs men om ingen förändring i demografimodellen sker så kan nämnden, med nuvarande resursfördelningsmodell, inte finansiera den utökade kostnad som en investering av denna dignitet skulle innebära. En investering i nya gymnasieplatser skulle innebära allt för betydande negativa effekter för nämndens verksamheter om demografimodellen inte kompenserar för den utökade lokalkostnaden.

Omställningar och anpassning av verksamheten

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden står 2025 inför att hantera det omställnings- och anpassningsuppdrag som uppgår till 4 506 tkr. Tillsammans med övriga kostnadsökningar och omställningar så blir det en utmaning att bibehålla nuvarande kvalitet närmast verksamheten och det kommer att krävas betydande förändringar i verksamheten. Betydande förändringar i form av minskning av programpeng och översyn av organisationen.

Arbetet med att se över och anpassa nämndens verksamhet pågår ständigt. Utgångspunkt i arbetet är att anpassningarna i så liten utsträckning som möjligt ska påverka nämndens kärnverksamhet och inte heller leda till negativa effekter för kommunen som helhet. Anpassningarna behöver även ta hänsyn till nämndens mål för perioden. Många av de anpassningar som nämnden står inför kommer att kräva politiska prioriteringar och beslut.

Nämnden har redan idag resurseffektiva verksamheter. Den kommunala gymnasieskolan, som är nämndens största verksamhet, redovisar för 2023 en negativ nettokostnadsavvikelse på 9,6 procent, motsvarande 30 mnkr. Det betyder att kostnaden för kommunens gymnasieskola är lägre i förhållande än till statistisk förväntat. Kvaliteten i verksamheten är hög i förhållande till övriga kommuner, vilket bidrar till att den kommunala gymnasieskolan är attraktiv för såväl elever som lärare. Eftersom verksamheten redan idag är resurseffektiv och samtidigt står inför stora investeringsbehov finns små marginaler till anpassningar som inte påverkar elevernas undervisning negativt.

Utifrån planeringsförutsättningarna ska en omställning på en procent av nämndens budgetram genomföras. Denna förutsättning försvårar nämndens arbete att inom givna ekonomiska ramar finansiera de ökande kostnaderna för nämndens verksamheter. Om kravet om en procent tas bort kan nämnden, finansiera kostnadsökningarna, och satsa på att stärka kvaliteten men även göra egna nödvändiga omställningar inom tilldelad budgetram. Nämnden ser att ett borttagande av krav om omställning på en procent skulle underlätta nämndens ekonomiska förutsättningar.

Arbetet med omställning och anpassningar av verksamheten kommer att fortlöpa under hösten. Beslut om åtgärder kommer att fattas i samband med nämndens budget i december.

Ökat behov av stöd

I samband med att kommunen växer ökar också antalet elever. Utöver befolkningsutvecklingen finns det även en ökad målgrupp av elever som behöver beredas plats i verksamheten. Med fokus på den anpassade gymnasieskolan så ökar antalet elever stadigt varje läsår och den anpassade gymnasieskolan beräknas att under planperioden ha uppemot 50 inskrivna elever. Detta ställer krav på nämndens resursfördelning då varje inskriven elev har ett extra behov av särskilt stöd som genererar en avsevärt högre kostnad än för motsvarande elever inom gymnasieverksamheten. I samband med att nämndens ersättning per elev inte tar hänsyn till ett ökat elevantal inom verksamheten kommer det att krävas verksamhetsförändringar för att klara uppdraget inom givna ekonomiska ramar utifrån nuvarande ekonomiska resursfördelning. Under budget- och planperioden behövs en årlig

succesiv uppräknig av verksamhetens budgetram om totalt 5 000 tkr för att bibehålla nuvarande kvalitet.

Campusbiblioteket flyttas organisatoriskt till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden - teknisk justering 315 tkr

I enlighet med en översyn som genomförts under våren föreslås det att Campusbiblioteket organisatoriskt ska flyttas från kultur- och fritidsnämnden till utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. Bakgrunden är att Campusbibliotekets verksamhet primärt bör fokusera på eftergymnasiala studier och att det därmed är mer fördelaktigt om biblioteket är en del av utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. Genom att integrera verksamheten under utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden kan biblioteket bättre anpassas utifrån personalens och studenternas behov samt styras av en gemensam ledning. Förändringen förväntas skapa en ökad tydlighet, en mer effektiv verksamhet samt mer ändamålsenliga förutsättningar för uppföljning och utveckling av verksamheten.

Investeringsplan för nämnden

Investeringsplan för nämnden

Varbergs kommun har idag över 68 000 invånare. De två första decennierna på 2000-talet ökade befolkningen med närmare 15 000 invånare. Enligt senaste befolkningsprognos avmattas ökningen de närmsta åren och befolkningen förväntas fortsätta öka till omkring 80 000 strax före 2040.

Varbergs tillväxt ger oss fördelar, men det innebär också utmaningar. Befolkningstillväxten ställer krav på investeringar i kommunal service i form av förskolor, skolor och boende för äldre. Tillväxten ställer också krav på utbyggnad av nya bostadsområden med tillhörande infrastruktur som dricksvatten, avlopp, gator, parker, naturområden och kollektivtrafik.

I Varberg skedde också, precis som i många andra svenska kommuner, en stor byggnation av skolor och förskolor på 70-talet. Flera av dessa behöver antingen renoveras eller ersättas.

Samtliga investeringar behöver dessutom planeras så att de går takt med varandra.

Investeringsstakten i Varbergs kommun har aldrig tidigare varit så hög som nu. Behovet av investeringar finansieras delvis genom lån. För en god ekonomisk hushållning och för att inte belasta framtida generationer bör inte Varbergs kommun ha för hög belåningsgrad. Därför behövs en prioritering av investeringsbehoven.

Så planerar Varbergs kommun för framtiden

Redan idag finns utmaningar att tillgodose platser för barn, elever och omsorgsbehövande i kommunen. Varbergs kommun arbetar för att hantera dessa utmaningar de kommande åren. Behoven som ligger till grund för investeringar som är planerade till planperioderna 2030-2034 och 2035-2039 är starkt kopplade till kommunens prognosticerade tillväxt.

Lagstadgat går först

Sedan flera år tillbaka har investeringar prioriterats enligt tre olika kategorier. Lagstadgad verksamhet prioriteras i första hand, i andra hand ska kommunen göra investeringar som innebär bibehållen kvalitet i kommunens verksamheter och i tredje hand sker investeringar för ökad kvalitet eller måluppfyllelse.

Investeringar har senarelagts

Samhällsutvecklingskontoret har samordnat arbetet med att ta fram en sammanhållen investeringsbudget utifrån prioriteringsförutsättningarna och nämndens investeringsbudget bygger på detta förslag.

För att nå de ekonomiska ramarna inom perioden har det krävts att planerade projekt har senarelagts till kommande planperioder.

Hur senareläggningar påverkar kommunens verksamheter finns beskrivet i respektive nämnds budgetunderlag. Samhällsutvecklingskontoret har i den övergripande investeringsplaneringen noterat utmaningar för förvaltningarna i att hantera de driftkostnader som investeringarna mynnar ut i och att en genomlysning av resursfördelningsmodellen kan behöva göras.

En förutsättning för att investeringsramarna ska kunna hållas i den senare delen av planperioden är att ett fortsatt arbete sker för att koordinera utbyggnadsplan och investeringsplan. Om exploateringar som bidrar till ytterligare befolkningsökning genomförs under planperioden kommer det att behövas ännu fler platser inom skola och omsorg.

Projekt (namn)	Totalt föreslag en projekt-budget	Utfall före 2024	Prognos 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan efter 2029
Ram för mindre investeringar	9 500		2 603	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900
Ny gymnasieskola	XXX XXX						XX XXX	XXX XXX	XXX XXX
Ny gymnasieskola, inv	XX XXX								XX XXX

Ram för mindre investeringar

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden föreslår, likt tidigare år, en ram för mindre investeringar som främst nyttjas till inventarieinköp och lärmiljöanpassningar för att säkerställa arbetsmiljön och en ändamålsenlig lärmiljö. Nämnden föreslog att inför 2024 minska ramen för mindre investeringar med 50 procent till ett årligt anslag om 1 900 tkr. Utifrån behovet är förslaget fortsatt 1 900 tkr per år under planperioden.

Ny gymnasieskola

Nämndens förslag till investeringsplan innefattar en investeringsutgift för ny gymnasieskola. Förslaget baseras på en bedömning om att en utökning av gymnasieplatser behövs för att möta den demografiska utvecklingen där en ökning på 146 elever mellan åren 2025-2029 prognosticeras. En förstudie gällande utbyggnation av skolan har påbörjats och har anpassats till förslag på investeringsplan. Förstudien är ännu inte beslutad. Nämnden bedömer att en utökning av gymnasieplatser behövs för att möta den demografiska utvecklingen. Oavsett om det är genom en ökning av kommunala gymnasieplatser eller ökad ersättning till fristående huvudmän så kommer en investeringsutgift krävas för att bibehålla dagens utbud och att möta framtiden. En utökning av antalet gymnasieplatser innebär en betydande investering och ökade driftkostnader som ska finansieras. Utifrån nämndens resurseffektivitet där man redan idag är bland de lägsta i landet i kostnad per elev så innebär det utmaningar för nämnden.

Ny gymnasieskola, inv

Investering i nya lokaler kräver anpassning av lärmiljöerna och inköp av inventarier. Förslag är en ram för inventarier anpassad till nya lokaler.